

Kráľova Lehota

Obecný časopis

December 2014

Číslo 3

Ročník 10

Vážení spoluobčania

cestou nášho obecného časopisu sa Vám chcem všetkým, ktorí ste sa zúčastnili komunálnych volieb do orgánov samosprávy obce Kráľova Lehota, poďakovať za odovzdanie hlasu a podpory k opätovnému zvoleniu za starostu našej obce. Srdečne ďakujem za pomoc, podporu a pochopenie, návrhy a spoluprácu pri riešení problémov, ktoré sme spoločne riešili v tomto roku.

Vážení spoluobčania, milí priatelia,

ani sme sa nenazdali a už je pred nami obdobie vianočných sviatkov, naplnených pokojom, láskou, ohľadupnosťou a toleranciou k svojim najbližším, rodine, priateľom, ale aj ku všetkým, ktorých v tomto adventnom období stretne.

Želám Vám príjemné, pokojné a radosné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich najbližších. Prajem Vám, aby boli pre Vás časom radosti a veselosti, časom šťastia, aj tichej pokory, obdobím krásnych rodinných stretnutí, ale aj spomienkami na tých, ktorí už nie sú medzi nami ...

Prajem Vám požehnaný a úspešný Nový rok 2015, veľa pevného zdravia, šťastia, pracovných i osobných úspechov a ľudského porozumenia.

Vladimír Kapríni, starosta obce

PF 2015

Drahí bratia a sestry, milí priatelia,

opäť k nám prišli Vianočné sviatky, čas, kedy sa viac ako po iné dni v roku hovorí o láske, pokoji, vzájomnom porozumení, ochote pomáhať všetkým ľuďom, nezabúdajúc pritom na ľudí opustených, chorých, núdznych. Cítíme, že sme povolaní šíriť okolo seba dobro, byť milí, láskaví. Ved' sú Vianoce, čas radosti, veselosti a nikto by nemal byť smutný a sám.

Vianoce sú kresťanskými sviatkami, pretože si pripomíname ten najväčší dar, ktorý nám z lásky a milosti dal Boh vo svojom Synovi Ježišovi, narodenom v meste Betleheme. Kristus prišiel do nášho sveta, aby zmenil náš život a to nielen na chvíľu, ale natrvalo. Prišiel, aby nás nasmeroval na cestu za Ním, na cestu pravdy, lásky, spravodlivosti, pokoja a radosti. Kristus sa narodil, aby sme už viac nežili v tme hriechu, ľudskej zloby, ale ani v tme zúfalstva a beznádeje, ale aby sme mali svetlo, v ktorom by sme kráčali novým lepším životom vo vzťahu k Bohu i ľuďom.

Započúvajte sa do duchovného odkazu Vianočných sviatkov, ktoré nám pripomínajú, že v narodenom betlehemskom dieťati, v Kristovi sa nám zjavila milosť Božia, spásanosná všetkým ľuďom, vychováajúca nás, aby sme sa odriekli bezbožnosti, svetských žiadostí a mierne, spravodlivo a pobožne žili na tomto svete.

Prajem Vám, aby ste tieto najkrajšie sviatky roka prežili s radosťou v srdci a naplno ste precítili Božiu lásku, ktorá prišla do nášho sveta v narodenom Spasiteľovi, ktorý nám hovorí: „Ja, svetlo, prišiel som na svet, aby nikto nezostal v tme, kto verí vo mňa“. J 12,46.

Pokojné prežitie Vianočných sviatkov a v novom roku veľa šťastia, zdravia a hojnosť Božieho požehnania Vám zo srdca želá

Mgr. Viera Mosná, evanjelická fárarka

Zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva

Uznesenie číslo 5/2014

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 08.10.2014

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. konštatuje, že

1. uznesenie čís. 4/2014 z Obecného zastupiteľstva konaného dňa 13.08.2014 bolo splnené

B. schvaľuje

1. návrh prípravy projektov obce Kráľova Lehota na Programovacie obdobie rokov 2014 – 2020:

- zabezpečenie majetkoprávneho vysporiadania pozemkov pod MK Magdolína skala (napojenie od št. cesty po radovú zástavbu Valér Mrlían) a MK od Miroslava Frtúsa po št. cestu v rámci **RIUS – Regionálna integrovaná územná samospráva**, stratégia ŽSK:

- Štátna cesta III. triedy Kráľova Lehota – Svarín:

- úprava živíčného krytu ABJ hr. 6 cm

- úprava mostného objektu Milkovo

- Rekonštrukcia MK Magdolína skala:

- cyklo dopravná trasa do Liptovského Hrádku

- rekonštrukcia chodníka súbežného s cyklo dopravnou trasou

v rámci **PRV – Program rozvoja vidieka:**

- Rekonštr. MK Magdolína skala - frézovanie, položenie živ. krytu ABJ hr. 6 cm

- Verejné priestranstvá v obci: - záhrada materskej školy - oddychová zóna
- malé detské ihrisko
 - Rekonštrukcia a údržba budov v majetku obce:
 - oprava strechy budovy knižnice
 - oprava budovy Starej pošty (strecha, fasáda, okná, vnútorné priestory)
 - kultúrny dom – vnútorné dovybavenie (obnova osvetlenia, výmena sedadiel)
- v rámci **RIUS – Regionálna integrovaná územná samospráva:**
- Materská škola:
 - vybavenie tried: zlepšenie vyučovacieho procesu (podlahy)
 - sociálne zariadenia: WC, umyvárky, obklady, podlahy
 - vnútorné vybavenie: nábytok, vnútorné zariadenie jedálne
2. Zmluvu o zriadení Spoločného obecného úradu so sídlom v Liptovskom Hrádku, Hviezdoslavova 170, 033 01 Liptovský Hrádok na zabezpečenie výkonu prenesených úloh štátnej správy zverených zákonom č. 416/2001 Z. z. a prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a samosprávne kraje na úseku:
- a) územného plánovania a stavebného poriadku v zmysle stavebného zákona do pôsobností účastníkov zmluvy vrátane činností podľa § 57 stavebného zákona, vrátane obstarávania drobných stavieb, stavebných úprav a udržiavacích prác
 - b) pozemných komunikácií v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (ďalej len cestný zákon) pre miestne komunikácie a účelové komunikácie

C. súhlasí

1. s umiestnením drevenej hospodárskej stavby na parc. č. C-KN 232/1, druh pozemku záhrada, v kat. území Kráľova Lehota žiadateľa Jána Petrovského s manželkou, 032 42 Vavrišovo 276

D. berie na vedomie

1. informáciu o zrealizovaných stavebných projektoch v obci Kráľova Lehota v roku 2014 a ich priebežnom vyúčtovaní
2. prípravu podkladov do knihy Dobrovoľní hasiči v Žilinskom kraji z histórie a súčasnosti DHZ Kráľova Lehota

E. zamieťa

1. žiadosť Dušana Lehotského, bytom Kráľova Lehota 22 o príspevok na úhradu nákladov spojených s pohrebom brata Libora Lehotského

Overovatelia: Jozef Lesák, Pavel Lehotský ml.

Starosta obce: Vladimír Kaprín

Uznesenie číslo 6/2014

zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote, konaného dňa 11.11.2014

Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej Lehote

A. konštatuje, že

1. uznesenie čís. 5/2014 z Obecného zastupiteľstva konaného dňa 08.10.2014 bolo splnené

B. schvaľuje

1. správu o hospodárení Obecného úradu v Kráľovej Lehote za III. štvrťrok

2. inventarizačné komisie na vykonanie inventarizácie majetku obce k 31.12.2014 v zložení:
Ústredná inventarizačná komisia: Pavel Lehotský st. – predseda ÚIK
Jozef Lesák – člen ÚIK
Matej Lehotský – člen ÚIK
Obecný úrad: Zdenko Lehotský – predseda IK
Pavel Lehotský – člen IK
Vladimír Kapríní – hmotne zodpovedná osoba
Materská škola: Matej Lehotský – predseda IK
Jozef Lesák – člen IK
Zuzana Jurčová – hmotne zodpovedná osoba
Školská jedáleň pri MŠ: Pavel Lehotský – predseda IK
Zdenko Lehotský – člen IK
Zdenka Matisková – hmotne zodpovedná osoba
Obecná knižnica: Jozef Lesák – predseda IK
Matej Lehotský – člena IK
Ing. Ivica Švandová Michalidesová – hmotne zodpovedná osoba
Drobná prevádzka pri OcÚ: Matej Lehotský – predseda IK
Pavel Lehotský – člena IK
Ján Pavlák – hmotne zodpovedná osoba
Požiarna ochrana: Pavel Lehotský – predseda IK
Zdenko Lehotský – člen IK
Jozef Lesák – člen IK
Štefan Hudáč – hmotne zodpovedná osoba
Sklad CO: Jozef Lesák – predseda IK
Zdenko Lehotský – člen IK
Dagmar Žišková – hmotne zodpovedná osoba
3. Všeobecne záväzné nariadenie Obce Kráľova Lehota č. 2/2014, ktorým sa vydáva Prevádzkový poriadok viacúčelového športového ihriska
4. Všeobecne záväzné nariadenie Obce Kráľova Lehota č. 3/2014 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
5. splátky dane z nehnuteľností, dane za psa, dane za predajné automaty a dane za nevýherné hracie prístroje rovnomerne u fyzických osôb od 100,00 € a u právnických osôb od 300,00 € nahor a to na tri splátky: prvá splátka v termíne do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, druhá splátka v termíne do 31.07. bežného roka a tretia splátka v termíne do 30. 10. bežného roka
6. rozpočtové provizórium Obce Kráľova Lehota na I. štvrťrok 2015 (t. j. 1/12 zo schváleného rozpočtu roku 2014)
7. v zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest, v znení neskorších predpisov vyplatenie náhrady platu starostu obce Kráľova Lehota Vladimíra Kapríního za nevyčerpanú dovolenku: za rok 2013 - 6 dní, za rok 2014 - 24 dní, spolu 30 dní na preplatenie

C. súhlasí

1. so znížením poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady vo výške 100 % na rok 2015 pre Ing. Jozefa Cerovského, Kráľova Lehota 272, držiteľa preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím

2. s poskytnutím finančného príspevku vo výške 50,00 € pre Domov sociálnych služieb Slovenského červeného kríža Liptovský Hrádok, v ktorom je ubytovaná obyvateľka obce Želmíra Lehotská, Kráľova Lehota 186
3. s prenájmom sály kultúrneho domu v Kráľovej Lehote pre Luciu Čimborovú, Kráľova Lehota 56 za účelom uskutočnenia Štefanskej tanečnej zábavy dňa 26./27.12.2014 za úhradu 50,00 € (náklady na vykurovanie a elektriku)
4. s odpredajom starého kuka vozu za sumu 1.800,00 €

Overovatelia: Matej Lehotský, Jozef Lesák

Starosta obce: Vladimír Kaprín

Rozvoj obce

Aktivačná činnosť

Aktivačná činnosť v období september – november 2014 bola zameraná na čistenie verejných priestranstiev, chodníkov, kosenie trávnatých porastov v záhrade Materskej školy (MŠ), starej časti obce, ulice Potok a cintorína, odvoz zeleného odpadu, pílenie, štiepanie a ukladanie palivového dreva do kotolne MŠ a kultúrneho domu.

Pri ukončení pomocných prác na spevnení plôch v hornej časti záhrady MŠ i na viacúčelovom športovom ihrisku pracovníci zamestnaní v rámci aktivačnej činnosti pomáhali pri úprave terénu zeminou okolo chodníkov i v priestoroch za brámkami na ihrisku, taktiež upravovali okolie ihriska štrkovým materiálom.

V jesennom období to bolo zametanie listia z gaštanov a líp na námestí a cintoríne, zametanie a čistenie prídlážby v starej časti obce, dopĺňanie dreva do kotolne MŠ, výmena poškodených drevených lát na lavičkách v obci, náter lavičiek.

Na základe dohody so Železnicami Slovenskej republiky (ŽSR) sa začali realizovať stavebné úpravy v budove železničnej stanice, kde bude otvorená izba Kristy Bendovej. Vykonal sa oškrabávanie starých omietok,

odstránenie prehnitej drevenej podlahy v kuchyni, zhotovenie nového podkladového betónu vrátane izolácie do WC, kuchyne a chodby. Bola spoločne s pracovníkmi ŽSR vybudovaná nová kanalizačná prípojka z budovy do objektu šachty a po zhotovení novej sanity a elektrorozvodov do strany ŽSR boli začaté práce na obnove omietok stierkovaním. Za tieto vykonané práce chcem poďakovať pracovníkom obce Dušanovi Lesákovi, Vladimírovi Poliakovi a Janke Lehotskej.

Poďakovať sa chcem aj pracovníkom poberajúcim dávky v hmotnej núdzi, ktorí sú podľa zákona povinní odpracovať v obci 32 hodín za mesiac, za práce pri ukončení čistenia a náteru zvodidiel pri vstupe do obce, vyčistení odvodňovacieho kanála a zhrabovaní lístia na cintoríne do vriec. Boli to Martin Lehotský č. d. 171, Ján Ilavský, Lukáš Mrlian, Tatiana Vechterová, Žaneta Polhošová, Peter Mirga ml. a krátke obdobie aj Ružena Mirgová.

Vladimír Kaprini

Viacúčelové športové ihrisko

Posledné volejbalové a hokejové ihrisko, typické dedinské bolo na lúke na Novej ulici do roku 1995, kedy na týchto pozemkoch boli postavené rodinné domy.

Príprava na umiestnenie podobného športového objektu začala už v roku 2007 a to schválením ÚPN-O obce Kráľova Lehota. Následne bola vypracovaná projektová dokumentácia viacúčelového športového ihriska a v roku 2010 obec zabezpečila vydanie územného rozhodnutia i stavebného povolenia.

V rámci Opatrenia 3.4.1 Základné služby pre vidiecke obyvateľstvo nám Pôdohospodárska platobná agentúra Bratislava schválila v roku 2011 poskytnutie nenávratného finančného príspevku na projekt „Viacúčelové športové ihrisko“ vo výške 23 976,12 € so spoluúčasťou obce vo výške 20 % (4 795,24 €).

Stavebné práce na základe verejnej súťaže realizovala firma SIPS, s.r.o., Liptovský Hrádok s tým, že v termíne 10-11/2011 boli zrealizované objekty:

- SO 01 spodná stavba ihriska (zemné práce, základy, trativody z drenážnych rúrok, základové pásy zo železobetónu a podklad z kameniva so zhutnením)
- SO 02 prípojka silnoprúdu – zemné práce, výkop ryhy, polozenie kábla, opieskovanie a zásyp ryhy.

V roku 2012 majitelia penziónu Larion, súrodenci Lehotski zakúpili laminátové mantinely na hokej a ich montáž, v rohoch s oblúkami o náklade 14 000,00 €.

Zima v decembri 2012 a v januári 2013 bola ideálna na zhotovenie prírodného ľadu a bola radosť pozeráť nielen na spokojné deti, mládež, ale aj dospelých pri hokejových zápasoch.

Následne na základe predloženej žiadosti nám bol v roku 2013 PPA Bratislava opäť v rámci Opatrenia 3.4.1 schválený projekt „Dobudovanie viacúčelového športového ihriska“ o rozmeroch 36 x 18 m s povrchom z umelého trávnikta vo výške 34 568,40 € so spoluúčasťou obce 20 % (6 913,68 €).

Zhotoviteľom stavby na základe verejnej súťaže sa stala firma SPORT SERVICE, s.r.o., Diaková, ktorá v roku 2014 zrealizovala položenie umelého trávnikta, vrátane vyznačenia tenisového kurtu, volejbalového ihriska a čiar, odsadeného oplotenia ihriska a sietí, osvetlenia, zámkovej dlažby, dvoch lavičiek a dodávky športového príslušenstva. Ihrisko bude v letných mesiacoch využívané na futbal, tenis, volejbal, hokejbal a v zimnom období na korčuľovanie a hokej.

Z dôvodu nepriaznivého daždivého počasia boli stavebné práce ukončené a prevzaté zápisom medzi objednávateľom a zhotoviteľom dňa 10.09.2014.

Ešte pred samotnou realizáciou prác obec zabezpečila vyrovnanie podkladu pláne pieskom fr. 0/4 mm včetně rozprestretia a zhutnenia dodávateľom SIPS, s.r.o. Liptovský Hrádok v sume 922,80 €.

Kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňom 02.10.2014 a celkové náklady na ihrisko boli v hodnote viac ako 73,5 tis. Eur.

Slávnostné otvorenie viacúčelového športového ihriska s prestrihnutím pásky sa konalo 31.10.2014 za prítomnosti hostí, zástupcov MAS Horný Liptov, starostov okolitých obcí, dodávateľa a našich obyvateľov.

Starosta obce Vladimír Kapríni v príhovore zhodnotil priebeh výstavby a poďakoval všetkým, ktorí sa o toto hodnotné dielo pričínili, dodávateľom SIPS, s.r.o., Liptovský Hrádok, SPORT SERVICE, s.r.o., Diaková, MAS Horný Liptov za implementáciu projektu, obecnému zastupiteľstvu v Kráľovej Lehote, majiteľom penziónu Larion – súrodencom Lehotským, nášmu rodákovi Ing. Dušanovi Lehotskému z Prahy, pracovníckam a robotníkom z obecného úradu i všetkým tým, ktorí prispeli a podieľali sa pri realizácii tohto hodnotného diela.

V závere povedal „Splnilo sa mi ďalšie predsavzatie a som rád, že toto vybudované viacúčelové ihrisko bude slúžiť pre športové aktivity našim deťom, mládeži, dospelým, širokej verejnosti, návštevníkom penziónu Larion, regiónu a bude využívané pre účely, na ktoré bolo postavené“.

V prvom zápase po slávnostnom otvorení, hoci v chladnom počasi, vyhrali naši žiaci s rovesníkmi z Hýb 3:2.

Vladimír Kapríni

Chodník Svarín – časť obce Kráľova Lehota

V súlade s územným plánom obce Kráľova Lehota a z dôvodu veľkého množstva kamiónov voziacich drevo z dolín Čierneho Váhu, Liptovskej Tepličky a Malužinej sme pristúpili k projektovej príprave a následne k realizácii chodníka vo Svaríne pre peších a cyklistov po násype trasy bývalej úzkokofajnej lesnej železnice v úseku od Ranča YFC po rozvojku ciest na hornú nádrž Čierny Váh v dĺžke 373,0 m, šírky 2,20 m s povrchom zo živичného krytu ABS hr. 6 cm s vyrovnaním, násypom a zhutnením štrkového podkladu.

Projekt vyhotovil DESIGNCRAFT, s.r.o., Liptovský Mikuláš, zodpovedný projektant Ing. Ján Mudrik, pozemky pod chodníkom boli od Lesov SR, š.p., Banská Bystrica prenajaté nájmnou zmluvou na dobu neurčitú.

Stavebným úradom bola v zmysle listu Okresného úradu Žilina, odboru výstavby a bytovej politiky zo dňa 21.03.2014 určená obec Vyšná Boca, ktorá vydala stavebné povolenie rozhodnutím č. 124/2014 zo dňa 31.07.2014 a nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 21.08.2014.

Zhotoviteľom diela na základe verejného obstarávania boli Cestné stavby, s.r.o., Liptovský Mikuláš, ktoré stavbu realizovali v termíne 09/2014 – 10/2014 o rozpočtovom náklade 18 093,80 €.

Obec zabezpečila financovanie príspevku z mimoriadneho fondu vo výške 15 000,00 € a Dohodou o poskytnutí finančného príspevku s Mládežou pre Krista Slovensko, Prešov vo výške 3 000,00 €.

Výbudovaním chodníka došlo k bezpečnému pohybu obyvateľov, detí i návštevníkov v tejto časti našej obce, nakoľko jestvujúca štátna cesta nespĺňa širkové parametre.

Vladimír Kaprini

Národná kultúrna pamiatka (NKP) Kaštieľ Kráľova Lehota, sídlo materskej školy

Obec Kráľova Lehota ako zriaďovateľ materskej školy (od roku 2002) a vlastník budovy NKP pristúpil k projektovej príprave a od roku 2005 k postupnej rekonštrukcii objektu podľa možnosti financovania zo štrukturálnych fondov EU, fondu MK SR v rámci programu Obnovme si svoj dom a samozrejme spoluúčasťou obce pri financovaní projektov.

Za uvedené obdobie rokov 2006 – 2014 bola kompletne zrekonštruovaná a obnovená budova materskej školy (NKP Kaštieľ) na základe toho, že starosta obce zabezpečil finančné prostriedky z fondov vo výške 196 562,23 €, spoluúčasťou obce z vlastných finančných prostriedkov rozpočtu bola 29 018,53 € a celková suma predstavuje hodnotu vo výške 225 580,76 €.

Vladimír Kaprini

Rok	Predmet rekonštrukcie	Poskytovateľ dotácie	Poskytnutá dotácia v €	Spoluúčasť obce v €
2006	Výmena havarijného stavu elektr. vykurovania za ústredné a výmena výplní otvorov	Ministerstvo výstavby a reg. rozvoja SR	109 855,00	4 421,27
2007	Stavebné úpravy – strecha (strešný plášť)	Nadácia SPP	49 790,88	15 643,60
2008	Stavebné úpravy – obvodový plášť a spevnené plochy NKP	Ministerstvo kultúry SR	19 916,35	4 853,22
2012	Stavebné úpravy – obvodový plášť (sanácia vlhkosti muriva)	Ministerstvo kultúry SR	10 000,00	1 781,82
2014	Stavebné úpravy – spevnené plochy NKP Kaštieľ č. 82	Ministerstvo kultúry SR	7 000,00	2 318,62
Spolu			196 562,23	29 018,53
Celkom			225 580,76	

Zo života obce

Návšteva Kráľovej Lhoty v Českej republike

Na pozvanie družobnej obce Kráľova Lhota v Českej republike sme v dňoch 18. 9. – 21. 9. 2014 (štvrtok – nedeľa) navštívili túto obec. Za našu obec sa návštevy zúčastnili starosta obce Vladimír Kapríní, poslanec obecného zastupiteľstva a predseda DHZ Kráľova Lehota Jozef Lesák, hlavný kontrolór obce Pavel Lehotský a pracovníčka obecného úradu Dagmar Žišková.

V prvý deň návštevy vo štvrtok o 18-tej hodine sme došli do Kráľovej Lhoty, kde nás na obecnom úrade veľmi srdečne privítali a pripravili nám malé občerstvenie. Potom sme sa presunuli do Penziónu Na Radosti v Slavětíne nad Metují, kde sme boli ubytovaní. Vo večerných hodinách sme mali spoločnú večeru a posedenie so zástupiteľmi obce starými aj kandidátmi na nových poslancov, aj s ich manželkami a manželmi.

V druhý deň návštevy v piatok sme navštívili Nové Město nad Metují, prezreli si námestie a posedeli v družnej debata vonku na terase. Potom sme navštívili Múzeum Merkúr (história

a súčasnosť výroby kovovej stavebnice Merkur) v Polici nad Metují. Bola tam vystavená celá železničná stanica aj s traťou, čo nás veľmi zaujalo. Odtiaľ sme odišli do Janovičiek, odkiaľ bol nádherný výhľad na celé Krkonoše aj na Snežku. Navštívili sme aj mestá Broumov a Teplice nad Metují a boli sme aj v Adršpašských skalách, ale sme ich pre krátkosť času neprešli celé.

Po celodennom výlete nám dobre padlo spoločné posedenie so zástupcami obce a obyvateľmi obce v Kovárne v Kráľovej Lhote pri pečenom prasiatku, pivku a koňalke. Na posedení sa prihovorili zástupcovia oboch obcí. Starosta Kráľovej Lhoty Jiří Novák nás privítal a uviedol, že dúfa, že aj po voľbách bude naďalej pokračovať družba medzi oboma obcami a starosta obce Kráľova Lehota Vladimír Kapríní, ktorý sa poďakoval za pozvanie na návštevu, odovzdal všetkým pozdra-

vy z našej obce, oboznámil prítomných s výstavbou a akciami, ktoré sa uskutočnili v obci a pozval zástupcov obce Kráľova Lhota na budúcu návštevu do našej obce v roku 2015. Posedenie sa nieslo v družných rozhovoroch.

V tretí deň návštevy sme navštívili Pec pod Sněžkou, odkiaľ sme sa štvorsedačkovou lanovkou vyviezli do výšky 1602 m n. m. na Sněžku, najvyšší vrch Krkonoš. Počasie nám však neprialo, najskôr pršalo a na vrchole Sněžky bola taká hustá hmla, že nebolo nič vidieť. Keď sme sa vrátili z vrcholu do údolia, privítalo nás slnečné počasie. Pokračovali sme prehliadkou kúpeľného mesta Jánske Lázně, kde sa liečia srdcové, nervové, krvné a obehové choroby. Mesto na nás zapôsobili upraveným a čistým vzhľadom. Navštívili sme údolnú priehradnú nádrž Les království na rieke Labe, ktorá leží pri samote Tešnov v katastrálnom území Bílá Třešná. Na ľavom brehu Labe ju lemuje komplex Kráľovstvo, zvyšok starého hraničného lesa, po ktorom získala priehrada svoje meno. Priehrada je v českých pomeroch neobvyklá svojím vysoko estetickým stavebným prevedením. Od 3. septembra 1958 je priehrada aj s elektrárnou zapísaná ako nehnuteľná pamiatka, od roku 1964 národná technická pamiatka a od 1. júla 2010 je národnou kultúrnou pamiatkou. Deň sme ukončili spoločnou večernou v Dvůr Králové.

V posledný deň návštevy v nedeľu v dopoludňajších hodinách sme sa s našimi priateľmi z Kráľovej Lhoty u nich na obecnej úrade rozlúčili a z návštevy sme odchádzali plní krásnych dojmov a zážitkov.

Dagmar Žišková

Voľby do orgánov samosprávy obcí

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky rozhodnutím č. 191/2014 Z. z. vyhlásil voľby do orgánov samosprávy obcí a určil deň ich konania na sobotu 15. novembra 2014.

V zmysle zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov § 21 ods. 2 predložili zapisovateľke Miestnej volebnej komisie (MVK) Dagmar Žiškovej kandidátne listiny na starostu obce a § 16 ods. 2 na poslancov obecného zastupiteľstva nasledovné politické strany a nezávislí kandidáti na starostu obce: Vladimír Kaprín, Kráľova Lehota 135, nezávislý kandidát, na poslancov obecného zastupiteľstva: nezávislý kandidát František Juha, Kráľova Lehota 130, politická strana SMER – sociálna demokracia s navrhnutými kandidátmi: Pavel Lehotský, Kráľova Lehota 131, Zdenko Lehotský, Kráľova Lehota 179 a Jozef Lesák, Kráľova Lehota 174, nezávislá kandidátka Ing. Blažena Mosná, Kráľova Lehota 70, politická strana Slovens-

ká demokratická a kresťanská únia – Demokratická strana s navrhnutou kandidátkou: Mgr. Anna Cerovská a nezávislá kandidátka Mária Lehotská, Kráľova Lehota 160.

MVK na svojom zasadnutí dňa 25. 9.2014 v zmysle § 17 ods. 2 zaregistrovala všetky predložené kandidátne listiny a kandidátov na poslancov obecného zastupiteľstva a v zmysle § 22 ods. 2 zaregistrovala kandidátnu listinu nezávislého kandidáta Vladimíra Kapríného na starostu obce.

V obci Kráľova Lehota sa voľby uskutočnili v sále Kultúrneho domu v Kráľovej Lehote v čase od 7.00 hod. do 20.00 hod.

Vo voľbách do orgánov samosprávy obce Kráľova Lehota boli nasledovné výsledky:

Počet osôb zapísaných v zozname voličov: 479

Počet voličov, ktorým boli vydané obálky: 282

Počet odovzdaných obálok: 282

Účasť voličov: 58,87 %

Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby do obec. zastupiteľstva: 272

Počet poslancov, ktorý sa mal zvoliť: 5

Počet zvolených poslancov: 5

Počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu obce: 254

Kandidáti, ktorí boli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote v poradí podľa počtu získaných platných hlasov:

1. Zdenko Lehotský, SMER – sociálna demokracia 201 platných hlasov

2. František Juha, nezávislý kandidát 185 platných hlasov

3. Jozef Lesák, SMER – sociálna demokracia 159 platných hlasov

4. Mária Lehotská, nezávislá kandidátka 149 platných hlasov

5. Anna Cerovská, Mgr., SDKU – DS 122 platných hlasov

Náhradníci – kandidáti, ktorí neboli zvolení za poslancov obecného zastupiteľstva v Kráľovej Lehote v poradí podľa počtu získaných platných hlasov:

1. Pavel Lehotský, SMER – sociálna demokracia 119 platných hlasov

2. Blažena Mosná, Ing., nezávislá kandidátka 111 platných hlasov

Z jedného kandidáta na starostu obce Kráľova Lehota bol zvolený:

Vladimír Kaprín, nezávislý kandidát 254 platných hlasov

Ustanovujúce obecné zastupiteľstvo, na ktorom novozvolený starosta obce a poslanci zložia sľub, sa uskutoční dňa 9. decembra 2014. Všetkým občanom, ktorí sa zúčastnili volieb ďakujeme.

Dagmar Žišková

120. výročie vysvätenia terajšieho evanjelického kostola

Hneď po požiari v roku 1881, kedy zhorela veľká časť dediny a aj drevený kostol z roku 1783, si dali miestni evanjelici vypracovať projekt na stavbu terajšieho murovaného evanjelického kostola. Vyprojektoval ho architekt Blažej Bulla. Kostol začali stavať 12. mája 1886 a jeho základný kameň posvätili 30. mája 1886. Hrubú stavbu kostola aj so strechou, zatiaľ bez veže, urobili do

roku 1887. Staviteľom bol Ferdinand Jahn z Liptovského Hrádku. Na stavbu kostola urobili dvakrát zbierku po Uhorsku.

Nový murovaný kostol posvätil 18. novembra 1894 biskup Bedrich Baltík za účasti ďalších 5 kňazov a veľkého počtu veriacich. Počas obradu sa všetci do kostola nepomestili, takže zástupy ľudí stáli aj vonku.

120. výročie vysvätenia terajšieho evanjelického kostola v našej obci sme si pripomenuli na službách Božích v nedeľu 16. novembra 2014. Program spestrili svojim vystúpením deti z besiedky, ktorú vedie pani farárka a evanjelický spevokol zaspieval piesne zo svojho repertoáru, medzi nimi jednu, ktorú napísal otec našej pani farárky.

Slávnostných služieb Božích sa zúčastnila aj naša rodáčka Janka Bernáthová Lehotská, ktorá pri tejto príležitosti uviedla do života svoju tretiu básnickú zbierku „Slnečná sonáta“. Samotnému aktu krstu knihy predchádzal príhovor Janky Bernáthovej, ktorá poďakovala svojim rodákom za podporu a pomoc pri vydávaní jej zbierok. Precitene zarecitovala pár básní zo svojej tvorby, pri čom nejednému z nás vypadla aj slzička dojatia.

Knihu uviedli do života posypaním listami z lípy z našej obce pani farárka Viera Mosná a starosta obce Vladimír Kapríní.

Posedenie s dôchodcami

V nedeľu 23. novembra 2014 sme si pripomenuli „Mesiac úcty k starším“ a na spoločné posedenie sme pozvali našich spoluobčanov, ktorí dovŕšili 60 rokov života a starších ako 65 ročných. Pri zápise do pamätnej knihy dostali ako darček uterák s vyšíťm erbom obce.

Program začal básňou, ktorú predniesla Irena Piovarčiová, hostí privítala Erika Šteučeková a slávnostne sa našim dôchodcom prihovoril starosta obce.

Ako už býva zvykom, o program sa postarali deti z materskej školy pod vedením svojich učiteliek Zuzany Jurčovej a Ireny Piovarčiovej. Program obohatil evanjelický spevokol a dôchodcom sa prihovorila evanjelická pani farárka Viera Mosná, ktorá na záver predniesla báseň.

Oficiálnu časť ukončila Erika Šteučeková a nasledovalo pohostenie párkami, koláčikmi, minerálkou a vínkom. Martin Rúčka spestril posedenie spevom a hraním na akordeóne.

Mgr. Erika Šteučeková

Poštová známka venovaná Alojzovi Štróblvi

Nášmu rodákovi sochárovi Alojzovi Štróblvi sa dostala od Slovenskej pošty pocta vydaním poštovej známky, na ktorej je jeho socha Zhasínajúci jeleň. Túto sochu Štróbl vytvoril v roku 1897 a teraz je na zámku v Topolčiankach.

Inaugurácia poštovej známky Alojza Štróbla sa súčasne s inauguráciou poštovej známky Petra Michala Bohúňa konala v Liptovskej galérii P. M. Bohúňa 25. novembra 2014 popoludní. Na podujatí sa podieľali aj Klub filatelistov Liptovský Mikuláš, Mesto Liptovský Mikuláš a Obec Kráľova Lehota.

Štróblova poštová známka o rozmeroch 54,4 x 44,4 mm má nominálnu hodnotu 1,65 € a vyšla v náklade 50 000 kusov. Rytcom známky je akademický maliar Rudolf Cigánik. Autorom a rytcom príležitostnej pečiatky inaugurácie Štróblovej poštovej známky je Adrian Ferda. Ako námet tejto príležitostnej pečiatky je dobová fotografia Štróblovej vily v Kráľovej Lehote.

Klub filatelistov v Liptovskom Mikuláši pri príležitosti poštovej známky Alojza Štróbla pripravil pre zberateľov a návštevníkov poštový lístok s prítlačou obrazu inaugurovanej známky a obálku s prítlačou Štróblovej vily v Kráľovej Lehote.

Na inaugurácii za Kráľovu Lehotu starosta Vladimír Kapríní povedal: „*Náš horný Liptov dal svetu viacerých vynikajúcich ľudí. Medzi nich patrí aj Alojz Štróbl, ktorému za jeho sochársku tvorbu vzdávame úctu aj touto inauguráciou poštovej známky jeho sochy Zhasínajúci jeleň.*

Štróbl sa narodil a vyrastal poblíž Kráľovej Lehoty na samote Frischfeuer v administratívnej budove liptovskohrádcovej železiarne, kde bol jeho otec pokladníkom. Jeho rodičia milovali prírodu a k tomu viedli aj deti vychádzkami do malebného okolia. Otec od detí vyžadoval, aby si popri hrách cibrili rozum, preto im systematicky dával kresliť a nakoniec to, čo deti sprvu

považovali za povinnosť, sa u Alojza a jeho sestry Žofie stalo nielen zábavou, ale neskoršie určilo ich životnú dráhu. Práca s tvarovaním žeravého železa v hámri pri rodnom dome Alojza zaujala už ako 14 ročného mladíka. Skúšal tvoriť aj z dreva a s pastierom z blízkeho salaša vyrezával sošky. Ako učeň v modelárni železiarne v Trinci modeloval ozdoby na železné kachle.

Po štúdiách vo Viedni dostal ponuku pôsobiť ako sochár v Budapešti. Aj keď tam dosiahol popredné postavenie medzi umelcami, ocenenie a slávu, na svoj rodný kraj nezabudol. Cez spomienky na detstvo mu prirástol k srdcu. Železiareň medzi tým zanikla a on si odkúpil rodný dom, ktorý prestaval na letohrádkok s dvojposchodovou vežou v štýle hradu kráľa Mateja v Sedmohradsku. Vonkajšok aj vnútro letohrádku ozdobil kópiami svojich diel, vytvoril si tu galériu svojej tvorby.

V letohrádku pravidelne trávil časť roka, zriadil si v ňom sochársky ateliér, takže okrem načerpania nových sil aj tvoril inšpirovaný okolitou prírodou. Rád sa pohyboval medzi obyčajnými dedinčanmi. Pamätníci spomínali, že na trh do Hyb chodil v sedliackom obleku na rebrianiaku ťahanom volmi. V prírode chcel stráviť čo najviac času. Pri vatre na poľane Vachtárovej v bačovskom kroji hrával na gajdách. Rybárčil na Váhu, nad Hybami poniže honu Padúchová, dal vybudovať na potoku Hybica rybník na pstruhy, jeho hrádza sa zachovala doteraz. Na Vianoce ako nejaký betlehemský pastier s dvojmetrovou palicou chodil so susedmi spievať vianočné koledy po domoch v Kráľovej Lehote.

Keď odišiel na dôchodok, najlepšie sa cítil

v rodisku, preto sa z manželkou presťahovali

tam. Do Budapešti sa vrátili v septembri 1926. Pred odchodom, na prechádzke po obľúbenej Vachtárovej, nachádzajúcej sa nad jeho rodným domom, pri západe Slnka sa lúčil s Vysokými Tatrami. Keď z poľany schádzal, z posledného miesta, odkiaľ ešte bolo vidieť Kriváň, sa otočil a zamával na rozlúčku. Ako by bol cítil, že naposledy. Na jeho hrob v Budapešti dali na zrkadlovo hladko vybrúsenú platňu žuly z Liptova, z Nižnej Boce, tak ako si to ešte za života želan.

Sme hrdí na nášho hornoliptovského rodáka Alojza Štróbla a sme radi, že aj týmto podujatím sme si jeho život a dielo pripomenuli. Veľmi pekne ďakujem všetkým, ktorí sa o to pričínili.“

Na inauguráciu prijali pozvanie sochárova vnučka a vnuk Kristína a Matej Štróbl vci z Budapešti. Matej Štróbl povedal začiatok a koniec svojho príhovoru v slovenčine. Kristína Štróbl vna na recepcii konanej po inaugurácii začala spievať slovenskú ľudovú pesničku *Horenka hora, zelená hora, ktože ma do tej horenky volá ...* a prítomní sa spontánne pripojili k jej spevu.

Starosta Kráľovej Lehoty dal 10 významným hosťom zúčastneným na inaugurácii propagačné taštičky s knihou Rod Lehotský z Kráľovej Lehoty, CD s dokumentárnym filmom o Kráľovej Lehote, brožúrou Kráľova Lehota 650 ročná a pohľadnicami obce.

Pred Štróblovou sochou Naša matka, zdobiacou priečelie Galérie P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši. Zlava Vladimír Vladimír Kaprini, Matej Štróbl, František Bizub a Kristína Štróblová

Text a foto František Bizub

Železný hasič

Technická univerzita vo Zvolene usporiadala 27. novembra 2014 13. ročník súťaže Železný hasič 2014 vo Zvolene. Medzi 74 pretekármi boli aj členovia nášho DHZ Kráľova Lehota Michal Libiček a Diana Juriková, ktorí na podobných súťažiach reprezentujú aj našu obec.

Na internetovej stránke www.florian.sk sme našli článok v ktorom sa píše: „Ak sa pozrieme na výsledkovú listinu tohto ročníka, v prvom okamihu, okrem toho, že štartovali za DHZ TU vo Zvolene, si nič zvláštneho nevšimneme. Až pri bližšom skúmaní zistíme, že neskorší víťazi obidvoch kategórií, absolútny víťaz – Železný hasič a víťazka kategórie žien, pochádzajú z jednej obce. Z Kráľovej Lehoty. A tak by uvedená obec mohla získať neoficiálny titul v rámci týchto pretekov – Víťazná obec Železný hasič – Zvolen 2014.“

Najlepší čas dosiahol Michal Libiček, ktorý štartoval až 44. A tak sa mu podarilo, so zlepšením vlašjšieho času o jednu sekundu, získať putovný pohár už po šiesty raz. Najlepší čas v ženskej kategórii dosiahla Diana Juriková, ktorá štartovala až 46. Vzhľadom k tomu, že už niekoľko rokov je postavená identická trať, časy 3:22:06 a 4:18:81 sa stali majstrami novými rekordmi v obidvoch kategóriách.“

Obom srdečne gratulujeme k dosiahnutým výsledkom v tomto roku, ďakujeme za úspešnú reprezentáciu obce a v ďalšom období im prajeme veľa osobných i športových úspechov.

Mgr. Erika Šteučeková

Jesenné podujatia ZO Jednoty dôchodcov Slovenska

29. septembra 2014 bol v sále kultúrneho domu otvorený III. ročník výstavy Dary Zeme –Božie dary. Táto forma prezentácie plodín dopestovaných šikovnými gazdinkami v našich záhradkách mala opäť úspech.

8. októbra 2014 sa predsedníčka a podpredsedníčka ZO JDS spolu so starostom našej obce zúčastnili

v areáli amfiteátra vo Východnej na aktíve JDS s primátormi a starostami okresu Liptovský Mikuláš. Podpredsedníčka našej ZO JDS Mgr. Anna Cerovská si prevzala vyznamenanie 3-tieho stupňa za dobrovoľnú prácu v prospech starších občanov.

30. októbra 2014 sme sa pri príležitosti mesiaca úcty k starším stretli na slávnostnej členskej schôdzi. Odznali príhovory, básne i mnohé pesničky sprevádzané dvoma harmonikármi, Viliamom Stankovianskym a Martinom Růčkom. Z okresného aktívu boli odovzdané dva d'akovné listy pre členov našej ZO Jarmile Jurášovej a Viliamovi Lehotskému. Pani Milada Ružiaková si pre ospravedlnenú neprítomnosť prevezme d'akovný list pri našom najbližšom stretnutí. Pohostením, spevom ľudových pesničiek a milými rozhovormi sme zavřšili dôstojnú oslavu Mesiaca úcty k starším.

Ing. Blažena Mosná, predsedníčka ZO JDS

Čo sa deje za bránou materskej školy

Už prešli skoro štyri mesiace, čo sa v septembri do materskej školy po prázdninách vrátili deti a s nimi aj ruch, veselá vrava, spev a hry. Tí najmladší si prvé dni aj poplakali, ale slzy po krátkom čase vystriedal úsmev a záujem o všetko nové.

Aj tento školský rok sme začali pre deti zaujímavými jesennými aktivitami spojenými so zážitkovým učením a tvorivými činnosťami. Pekná a slnečná jeseň nám umožnila pozorovať jej čaro a jedinečnosť priamo vonku, kde sme zbierali gaštany, krásne sfarbené listy a iné prírodniny, ktoré sme využili vo výtvarných a pracovných činnostiach a tiež v tvorivých hrách. Navštívili sme aj výstavu DARY ZEME – BOŽIE DARY, kde sme mali možnosť obdivovať jedinečné unikáty z úrody miestnych záhradkárov. Aj keď v materskej škole nič nepestujeme, aj my sme na tejto výstave dostali priestor na prezentovanie „úrody“ šikovných rúk našich detí v podobe výtvarných a pracovných výtvorov ovocia a zeleniny.

Aj tento rok sme na konci októbra zašli na cintorín uctiť si pamiatku zosnulých. S vyrobeným venčekom sme ticho prešli cintorínom až k pomníku detskej spisovateľky Kristy Bendovej, kde sme spoločne zapálili sviečku.

Mesiac november sa niesol v znamení príprav stretnutia starých rodičov s vnúčatami v našej materskej škole. Pani učiteľky nacvičovali s deťmi pestrý program, v tvorivých dielňach s pani učiteľkou Mgr. Majerskou deti vyrábali svietniky na stoly, farbili listy vyrobené z moduritu, pomáhali pri zhotovovaní ježkov zo sena a nazbieraných šišíek na výzdobu priestorov, aby sa medzi nami „starkí“ cítili príjemne.

Keď nastal deň D, naša škôlka sa zaplnila starými rodičmi, rodičmi aj súrodencami detí. Kolegyne Alenka, Evka a Kvetka ponúkli starým rodičom kávu, čaj, koláč a postarali sa o ich obsluhu. Po privítaní a príhovore pani riaditeľku

vystriedali na pomyselnom javisku deti, na ktoré sa už všetci prítomní tešili, akým programom ich prekvapia. A deti nesklamali. V pásme okrem básní zahrali aj rozprávku o dedkovi, babke a veľkej kapuste, predviedli svoje tanečné a spevácke schopnosti a takýmto spôsobom vyjadrili starým rodičom svoju lásku a zároveň aj poďakovanie za ich láskavosť, starostlivosť a všetok čas, ktorý venujú svojim vnúčatám. Týmto programom sme spestrili aj posedenie miestnych dôchodcov, ktoré pripravil pre nich Obecný úrad Kráľova Lehota.

Teraz je mesiac december a my pozorujeme v detských očkách radosť a očakávanie blížiacich sa zimných sviatkov, ktoré sú nielen pre deti, ale aj pre nás, tými najkrajšími sviatkami roka. Ešte pred tým ako sa rozídeme na zimné prázdniny, darujeme si jedno veľké objatie so želaním prežiť rozprávkové Vianoce v pokoji a s láskou v kruhu svojich najbližších.

Zuzana Jurčová, riaditeľka MŠ

Príchod Mikuláša

V nedeľu popoludní 7. decembra 2014 v sále kultúrneho domu, ktorú zdobil krásne vyzdobený vianočný stromček, privítali deti z našej obce Mikuláša a jeho pomocníka čerta. O mikulášske baličky sa postaral tradične Obecný úrad v Kráľovej Lehote a občerstvenie zabezpečil penzión Larion. Deti si baličky vyslúžili básničkou alebo pesničkou. Deti poďakovali Mikulášovi, že na nich nezabudol a pozvali ho aby o rok opäť prišiel medzi ne. Potom si deti zatancovali pri veselých pesničkách.

Mgr. Erika Šteučeková

Z histórie obce

Dávne stavby na hradisku v Kráľovej Lehote III.

O hradisku v Kráľovej Lehote objavujeme stále nové poznatky. Jeden z nich prinášam aj v tomto čísle obecného časopisu. Prajem Vám príjemné čítanie a nech obsah tohto článku obohatí Vašu vianočnú pohodu.

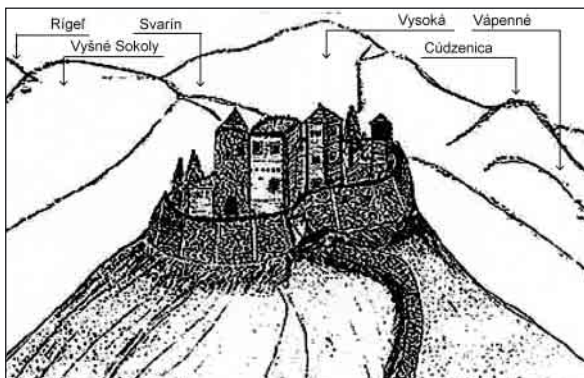
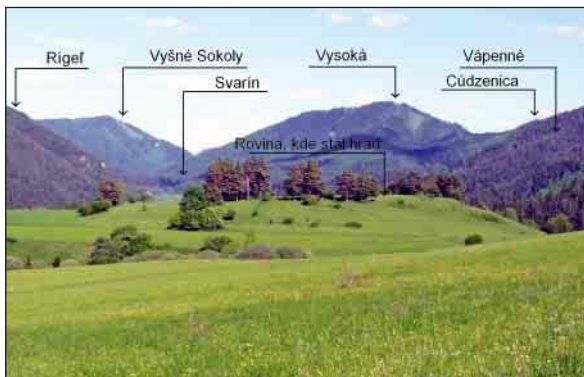
Na akropole hradiska v Kráľovej Lehote s veľkou pravdepodobnosťou stál kráľovský poľovnícky hrad. Potvrďuje to dobová kresba tohto hradu pri pohľade naň zo severozápadu. Niektorí historici hrad z tejto kresby na základe legendy pomenovali ako Veratín a situovali ho na vrch Hrádok nad Liptovským Jánom.

Na kresbe sú zakreslené aj obrysy vrchov v pozadí hradu a tie sa pri porovnaní zhodujú so súčasnou fotografiou týchto vrchov v pozadí akropoly hradiska v Kráľovej Lehote (pozri obrázky).

Na dobovej kresbe hradu sú zobrazené tri vežovité budovy. Stredná veža má rovnú strechu s cimburím (cimburie – ozubené zakončenie vrcholu veže, umožňujúce lepšie sa obrancom kryť pre strelbou útočníkov). K ľavej veži je pristavená nízka budova a vedľa pravej veže, tesne pri hradbách stojí drevená strážna veža na koloch. Celý areál hradu je ohradený vysokými drevozemnými hradbami, v ktorých sú v hornej tretine otvory strelní. Vchod do areálu je cez bránu v hradbách. Bránu uzatvárajú na reťaziach visiace

padacie dvere, ktoré sa pri otvorení sklopia dolu a prekenu priekopu pred bránou, čiže slúžia aj ako mostík ponad priekopu. Cesta od vchodu sa zatáča na sever a pokračuje dolu do blízkej dolinky, v ktorej sú v súčasnosti rodinné domy obecnej ulice Potok. Táto starobylá cesta existuje doteraz. Ten, ktorý dobovú kresbu hradu zhotovil, zrejme kvôli zdôrazneniu majestátnosti hradu, nakreslil svahy akropoly strmšie ako sú v skutočnosti. Nevieme však určiť pôvod tejto kresby. Preto treba pripustiť aj to, že to nie je dobová kresba z toho obdobia, keď hrad stál, ale ju niekto nakreslil omnoho neskoršie a hrad na akropolu umiestnil na základe svojej fantázie.

Lokalizáciu hradu na tomto hradisku, ktorá sa nám podľa uvedenej dobovej kresby podarila na jar 2014, podporuje aj skutočnosť, že na území terajšej Kráľovej Lehoty v 13. – 15. storočí sídlila kráľovská poľovnícka družina. Mala na starosti územie na ľavom brehu Váhu od hraníc spišského komitátu po potok Bocianka, ktoré po roku 1273 comesovi Bohumírovi odobral kráľ pre svoj poľovný revír. Za panovania kráľa Ľudovíta I. (1342 – 1382) boli na čele tejto poľovníckej družiny Egid so synmi Barnabášom a Kristiánom, predkovia zemianskeho rodu Lehotský. Členmi kráľovskej družiny nemohli byť bežní ľudia, ale vybratí, verní a kráľovi oddaní šľachtici. Táto družina mala za úlohu chrániť okolitý kráľovský poľovný revír a starať sa oň. Družina tiež kráľa na poľovačkách v okolitých hlbokých lesoch sprevádzala a chránila. Vyplýva to z donácie kráľa Ľudovíta I. z roku 1361 pre Egida, Barnabáša a Kristiána: „... šľachticov, ktorí spolu pri poľovačkách sa nám odvážne stále preukazujú a obetujú ...“ (Celý text donácie je v knihe Rod Lehotský

z Kráľovej Lehoty, 2008, s. 10, tiež v knihe Pôsobenie rodu Balašovcov v Liptove, 2014, s. 41). Počas týchto poľovačiek kráľ určite nebýval v nejakej chatrči, či kolibe, teda mal na území Kráľovej Lehoty kvôli ubytovaniu svoj poľovnícky hrad. Tento kráľovský poľovnícky hrad jestvoval skôr ako kamenný hrad v Liptovskom Hrádku, ktorý postavil župan Donč niekedy v rokoch 1316 – 1341.

Možno, že tento poľovnícky hrad na hradisku v Kráľovej Lehote bol v nasledujúcom období pomenovaný ako Lehotský Zámček. Predpokladáme však, že poľovnícky hrad na akropole hradiska zanikol a Lehotský Zámček bola iná stavba postavená neskoršie a nižšie, severne od akropoly hradiska v Kráľovej Lehote, tam kde sme podľa satelitnej snímky na jar 2014 objavili podzemné základy stavieb. Podľa tvaru základov to bol najskôr objekt, ktorý sme na obrázku uverejnenom v našom obecnom časopise č. 1/2014 na s. 3 označili ako č. 4 a na satelitnej snímke Google earth uverejnenej v obecnom časopise č. 2/2014 na s. 21 jeho podzemné základy najlepšie poznať.

V literatúre bol najprv Zámček Lehotský uvádzaný medzi hradiskami a opevneniami horného Liptova, od polovice 20. storočia ho časť historikov začala pripisovať na hradisko Hrádok nad Paučinou Lehotou, keďže o hradisku v Kráľovej Lehote sa do roku 2013 nevedelo. Zviedlo ich k tomu zrejme to, že obidve obce, Kráľova Lehota a Paučina Lehota mali do 15. storočia rovnaký názov Lehotta, či Lehotá a tiež to, že územie, kde sa zámok nachádzal, má rovnaké pomenovanie – pole Opáleniská v Kráľovej Lehote a vrch Opálenisko v Paučinej Lehote. Archeológ Mgr. M. Furman, PhD. z Krajského pamiatkového úradu v Žiline v emaili zo 16. 5. 2014 v tejto veci napísal, že k dokumentácii hradiska Hrádok na vrchu Opálenisko v Paučinej Lehote je prídavná informácia, že táto lokalita v Paučinej Lehote je zle lokalizovaná. Aj to potvrdzuje naše tvrdenie, že Zámček Lehotský stál na hradisku v Kráľovej Lehote.

František Bizub

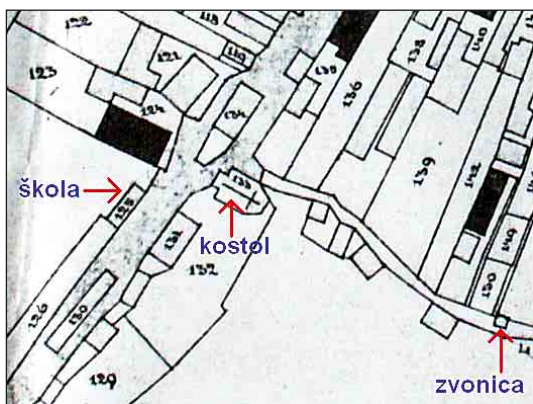
Čo predchádzalo postaveniu murovaného kostola

V novembri tohto roka uplynulo 120 rokov odvtedy, ako miestni evanjelici postavili terajší murovaný kostol. Nebol to prvý evanjelický kostol v našej obci. Už v roku 1783 si postavili tolerančný kostol.

Myšlienka reformácie, čiže obnovenie cirkvi na nových princípoch na základe vystúpenia Martina Luthera v roku 1517 v Nemecku, postupne prinášali na naše územie mladí katolícki klerici vracajúci sa z Poľska a Nemecka a tak reforma v oblastiach Uhorska prišla zvnútra katolíckej cirkvi. V začiatkoch evanjelickí kazatelia používali katolícke kňazské rúcho a evanjelické bohoslužby sa líšili od katolíckych len tým,

že obrady boli vykonávané v reči ľudu.

Hneď na začiatku reformácie sa centrom evanjelikov na hornom Liptove stali Hybe. Ale až v roku 1681, po Šopronskom sneme, podľa ktorého sa dovoľovalo evanjelikom postaviť v každej stolici dva kostoly, založili v Hybiach artikulárny cirkevný zbor a v roku 1682 postavili drevený artikulárny kostol pre horný Liptov. Do hybského zboru patrili aj evanjelici z Kráľovej Lehoty. Nepatrili tam ale evanjelici z Kráľovskej Boce (teraz Vyšnej Boce). Tí si vo svojej nemeckej baníckej osade založili evanjelickú cir-

kev skôr, už okolo roku 1540, od roku 1571 mali svojho kňaza a za pomoci banskobystrickej banskej komory si postavili v roku 1584 kostol (oratorium).

Až tolerančný patent vydaný v roku 1781 cisárom Jozefom II. priznal evanjelikom náboženskú slobodu a umožnil v tej obci, kde sa nachádzalo aspoň 100 evanjelických rodín, postaviť kostol, faru aj školu. Podmienkou bolo, že kostol musel byť bez veže a nesmel mať vchod z hlavnej ulice.

Prvý kráľovolehotský evanjelický kostol stál poblíž súčasného murovaného kostola z juhovýchodnej strany, v mieste terajšieho kurína v záhrade. Bol 17 m dlhý, 9,5 m široký a 7,6 m vysoký, zhotovený z dreva, zvonku aj zvnútra obitý doskami. Kostol mal chór aj sakristiu. Mal 14 okien. Vo vnútri kostola boli oltár, kazateľnica s erbom rodu Lehotský, krstiteľnica, organ a lavice na sedenie. Na mape z roku 1866 vidno pôdorys kostola (označený je krížikom), postaveného naprieč do ulice s vchodom od severozápadu.

Zvonica hneď od jesene 1783, kedy postavili drevený tolerančný kostol, vedľa neho nebola. Drevená zvonica totiž stála už predtým na cintoríne nad závozom (na severozápadnom okraji poľa Kladiny) na hornom konci dediny. Údaj o cintoríne na tomto mieste (objavil ho v dokumentoch Ing. Pavol Tomka z Vrútok) opäť potvrdzuje, že pradávne začiatky Kráľovej Lehoty boli na hradišku a potom sa počas storočí obydli posúvali nižšie. Nevieme, či v tejto zvonici vymenili pôvodný zvon za zvon Famílie Lehotskej, keď ho odliali v roku 1783.

Keď sa stred dediny posunul do miesta terajšej starej časti obce, cintorín bol na vršku za Ganzerovou (teraz sú tam prídomevé záhrady oproti železničnému stavadlu). Po roku 1784 vznikol cintorín vedľa dreveného kostola a fary. Vtedy potok (teraz je vyschnutý a kanál slúži len na dažďovú vodu) tiekol úplne po západnej strane ulice (poza terajšiu družstevnú bytovku a poza domy poníže, cez ich záhrady), takže cintorín obchádzal. Na cintoríne nad závozom sa už dlhú dobu nepochovávalo, preto ho zrušili. V roku 1805 pastieri z neho vyrúbali stromy na palivo pre farára. V roku 1808 dali na závoze pozemok pod zrušenou zvonnicou Baltazárovi Lehotskému a pozemok zrušeného cintorína Lehotským Danielovcom. Za to im odobrali pozemky vrškov vo Vyšnej doline. Nový cintorín (terajší) pod Hrbkom vytýčili v roku 1808.

Drevenú zvonicu na cintoríne pri kostole postavili v roku 1807. Stála na kamennej podmurovke. Jej konštrukcia sa skládala zo štyroch drevených stĺpov spevnených železnými kramľami a obrúčkami. Steny boli obité latami a a strecha pokrytá šindľom. Vo zvonici bol zvon o váhe približne 150 kg (343 libier) s latinským nápisom *Campana Famílie Jetitch Kiraly Lehota procurata per Reverendum virum Martinum Lehotzky sub direktorata Math. Lehotzky. Fusa per Letsechovich per Antonium Ober, Anno 1783* (po slovensky Zvon Famílie rodu Kráľova Lehota od ctihodného Martina Lehotského za direktorátu Mateja Lehotského. Zhotovil v Levoči Anton Ober, 1783). Zvon sa nezachoval. Tento zvon v januári 1824 zo zvonice zdemontovali a v júni ho poslali na opravu do Banskej Bystrice.

Evanjelická škola bola v Kráľovej Lehote už pred rokom 1783, kedy bol zriadený samostatný cirkevný zbor. Vznikla okolo roku 1750. Na budovu školy prispel direktorát Famílie Lehotskej v roku 1792 na okná, opravu strechy a pece, v roku 1796 na bielu hlinu a ženám, čo ju mazali, tiež na drôt na opravu pece, v roku 1799 na školské obloky. Túto školu dali ju do prenájmu, keď v roku 1802 postavili novú školu vedľa kostola. Nová drevená škola bola 14 m dlhá a 7,5 m široká, strechu mala pokrytú šindľom. Bola v nej učebňa a byt učiteľa. Podlahy vymazali z hlíny. Pece postavili z hlíny a spevnili ich drôtom. Školáci sedeli v učebni okolo pece na drevených lavičkách. Školská záhrada bola pri cintoríne, ale škola stála uprostred ulice. Zápis z vizitácie z roku 1871 uvádza: „*Príbytek školský je v zlom položení – asíce dach (strecha) je tak planý, že vätši dážd' i do izby premokne, obydlí učitele je primalé. A poneváč na ulici, bez šetkíeho zavretieho dvora vystavená je, kde všetok statek každodenne chodit' musí, jak pre učiteľa, tak obzvlášte pre školu nepříjemné jest.*“

Časť strešnej stolice kostola vymenili a a tú časť strechy pokryli novým šindľom v roku 1823. Okolo kostola vykopali priekopy na odvedenie dažďovej vody. V júni 1824 podmúrali základy kostola. V máji a v júni 1826 pokryli novým šindľom celý kostol.

V roku 1825 postavili od kostola 120 m na juhovýchod novú drevenú zvonicu z vežičkou opatrenou železnou korunkou vo svahu nad stredom starej časti dediny. Od kostola ku zvonici viedla naprieč svahom úzka cestička (na mape je dobre viditeľná a v teréne ju miestami ešte aj dnes poznať). Ku zvonici išla aj odspodu z dediny pomedzi domy úzka ulička. Zvonica stála na suchej kamennej podmurovke, ktorej časť sa zachovala doteraz. Spodná časť zvonice mala rozmery približne 4,5 x 4,5 m. Do zvonice dali opravený zvon.

Obrazové podoby tolerančného kostola a zvonice sme nenašli. Kostol bol skromný, o čom svedčí zápis z októbra 1828, že kostolník dostal 50 grajciarov za upchanie dier machom na stenách kostola, aby dovnútra nenafúkalo snehu.

V lete 1873 opravili spustnutú faru. Podmurovali ju, urobili novú drevenú dlážku, pece, okná a dvere. Vtedy opravili aj školu, dali do nej nové lavice a všetky potrebné učebné pomôcky. Pričinili sa o to farár Július Bohuš a direktor Famílie Lehotskej Ján Lehotský mladší Bartošovie.

Dňa 17. mája 1881 požiar zničil až na niekoľko domov celú dedinu. Väčšina ľudí ostala bez príbytkov. Úplne zhoreli kostol aj škola. Len popol ostal na mieste, kde stáli. Faru, ktorá stála bokom (v mieste terajšej družstevnej bytovky), sa podarilo zachrániť.

Po požiari sa Služby Božie vykonávali na fare, potom v drevenom dome na hornom konci dediny, ktorý direktor Famílie Lehotskej Ján Lehotský Bartošovie prepožičal na vyučovanie namiesto zhorenej školy.

Evanjelickú školu a plat učiteľa do roku 1895 a evanjelický kostol a plat farára do roku 1925 financovalo rodové spoločenstvo Famílie Lehotská.

V tomto článku sú použité údaje z: Protocol Familia Lehotzki 1787 – 1814; Introviti a Exiti cyrkevnyj (Prijmý a výdaje cirkevné, ev. cirkev K. Lehota) 1814 – 1837; Prothocollon ecclesiae evangelice Kiraly Lehotensis (Zápisnica ev. cirkvi v K. Lehote) 1818 – 1948; Mapa 1. vojenského mapovania Uhorska z r. 1782; Katastrálne mapy K. Lehoty z r. 1859, 1866 a 1901.

František Bizub

Významní rodáci a osobnosti obce

Pred 90 rokmi sa narodil v Kráľovej Lehote Prof. Ing. Oldrich Benda, DrSc.

Narodil sa 18. novembra 1924 v rodine prednostu železničnej stanice ako druhé dieťa a brat našej slovenskej spisovateľky Kristy Bendovej. Ako tu v železničiarov a vojakov bývalo, pri každom povýšení sa rodina sťahovala a tak postupne chodil do ľudovej školy v Kremnici a v Nových Zámkoch, do gymnázia v Nových Zámkoch a Banskej Bystrici, kam rodina evakuovala po zabratí slovenských južných území Maďarskom. Tam aj v roku 1943 s vyznamenaním maturoval a rovnako s vyznamenaním ukončil v roku 1947 Strojno-elektrotechnickú fakultu SVŠT v Bratislave, Odbor elektrotechnického inžinierstva. Po absolvovaní štúdia zostal na SVŠT na Katedre teoretickej a experimentálnej elektrotechniky u prof. Ľudovíta Kneppa a pôsobil tu nepretržite 52 rokov. Prešiel postupne pedagogickými funkciami od asistenta až po riadneho profesora v roku 1963, pričom bol prvým profesorom Elektrotechnickej fakulty, ktorý vzišiel z jej vlastných absolventov.

V rokoch 1953 až 1962 bol prodekanom fakulty pre vedu a výskum, prorektorom a posledné 3 roky tohto obdobia dekanom. V tomto odbore získal aj vedeckú hodnosť DrSc. a jeho vedecký prínos bol ocenený udelením Štátnej ceny r. 1968. V roku 1957 ako docent odchádza na mesačný študijný pobyt do Moskvy a v roku 1981 bol pozvaný do Japonska na dvojmesačný prednáškový

pobyt. Nadviazal spoluprácu s viacerými pracoviskami v bývalom Sovietskom zväze a s popredným svetovým pracoviskom v oblasti mikrovlnných feritov na Colorado State University USA. Bol hlavným iniciátorom vzniku Medzinárodného organizovaného výboru konferencií ICMF (International Conference on Microwave Ferrites) a jeho prvým predsedom v roku 1975. Významným dôkazom medzinárodného uznania dosiahnutých výsledkov bolo schválenie usporiadania celosvetovej medzinárodnej konferencie Soft Magnetic Materials 3 do Bratislavy v roku 1977, ktorej predsedom organizovaného a programového výboru bol prof. Benda.

V oblasti aplikovaného magnetizmu v poslednom období, t.j. od r. 1990 bol autor, resp. spoluautor siedmich vedeckých článkov, z ktorých 5 vyšlo v karentovaných zahraničných časopisoch, navyše prezentoval 22 príspevkov na významných zahraničných konferenciách (Japonsko, Nemecko, Taliansko, Česko, Poľsko, Veľká Británia, Maďarsko).

*Malý Oldrich Benda s rodičmi a sestrou.
Kráľova Lehota, 1928*

Za svoju činnosť dostal Oldrich Benda rad ocenení. Bol držiteľom Zlatej Stodolovej plakety SAV, Striebornej medaily ČSAV za zásluhy o vedu a ľudstvo, Zlatej medaily SAV za spojenie vedy s praxou, Zlatej medaily SVŠT, Zlatej medaily MFF UK. Zo zahraničných ocenení dostal čestný doktorát Moskovského energetického inštitútu, medailu profesora Požaryžského Towarzystwa elektryków Polskich, medailu rektora Technickej univerzity Ilmenau, Zlatú Križikovu medailu rektora ČVUT a medailu rektora University of Kanazawa.

Výchoval 21 kandidátov vied a 7 docentov, z ktorých dvaja sú už profesormi.

Po jeho úmrtí, na konferencii v Maďarsku v roku 1999 bola prezentovaná jeho posledná práca, na ktorej viac ako 250 účastníkov z celého sveta si uctilo jeho pamiatku minútou ticha.

*Prof. Ing. Jozef Sláma, CSc.,
Technická univerzita, FEI, Bratislava*

Kráľovolehotské výročia v roku 2015

- 29.1.1985 Zomrel v Kráľovej Lehote včelársky odborník a vynálezca Martin Kabzan. Skonštruoval pararelnoradiálny medomet, na ktorý dostal patent – 30. výročie.
- 30.1.1945 Spod nemeckej okupácie bola oslobodená Kráľova Lehota vojakmi 768. streleckého pluku 138. streleckej divízie 18. sovietskej armády 4. ukrajinského frontu, ktorí postupovali od Liptovskej Tepličky údolím Čierneho Váhu – 70. výročie.

- 15.4.1955 Začala sa skúšobná elektrická prevádzka na železničnej trati v úseku Liptovský Mikuláš – Kráľova Lehota. Tento úsek železnice bol prvý elektrifikovaný v Československu – 60. výročie.
- Apríl 1955 Občania Kráľovej Lehoty začali svojpomocne stavať kultúrny dom – 60. výročie.
- 15.7.1875 Zomrel v Budapešti rodák z Kráľovej Lehoty (*13.2.1810) národovec a básnik Jozef Pravoslav Bella – 140. výročie.
- 29.8.1855 Narodil sa v Kráľovej Lehote maliar a profesor na Akadémii výtvarného umenia v Budapešti Július Štetka – 160. výročie. Zomrel v Budapešti 14. 10. 1925 – 90. výročie. Jeho oltárny obraz Ježiš v Getsemanskej záhrade je v našom evanjelickom kostole.
- 17.9.1955 Do prvého postaveného domu na Novej ulici v Kráľovej Lehote sa nasťahoval Jozef Lesák s rodinou – 60. výročie.
- 5.12.1945 Začal pravidelne premávať autobus na linke Kráľova Lehota – Čertovica – 70. výročie.
- 1895 Evanjelická, katolícka a židovská škola v Kráľovej Lehote sa zlúčili do štátnej školy v novopostavenej murovanej školskej budove – 120. výročie.
- 1925 Zaniklo rodové spoločenstvo Famílija Lehotská, ktoré združovalo svojich spoluvlastníkov šľachtickej pôdy v komposesoráte – 90. výročie.

František Bizub

Spoločenská rubrika

III. a IV. štvrťrok 2014

Narodili sa: *August* – Klaudia Pušková, *September* – Andrej Grega, *Október* – Lucas Lehotský

Uzavreli manželstvo: *Júl* – Martin Španko a Dana Pivková – občiansky obrad

Peter Brezina a Monika Španková – občiansky obrad

November – Peter Lehotský a Lucia Trnková (cezpoľní) – občiansky obrad

Zomreli: *Júl* – Viera Gašperčíková, 60 ročná, *August* – Vavrinec Jančíga, 69 ročný,

September – Libor Lehotský, 56 ročný a Katarína Bizubová, 67 ročná

Jubileá: 50 rokov *September* – Miroslav Lorenčík, Peter Lehotský č. d. 72

Október – Anna Piovarčiová, *November* – Ľubomír Floriánc,

December – Jana Frniaková, Marián Mirga

55 rokov *Júl* – Alena Frtúsová, *August* – Milan Lehotský č. d. 168, Eva Lehotská

č. d. 218, *September* – Pavel Lehotský č. d. 131, *Október* – Pavel Piovarči,

Ivan Brtáň, *November* – Pavel Čupáni, Jela Kokavcová, *December* – Milan

Mrlían

60 rokov *Júl* – Ján Gašperčík, *Október* – Viera Libičková, Ján Ilavský

75 rokov *September* – Zuzana Teplická

80 rokov *Október* – Mária Hubová

85 rokov *November* – Ondrej Lehotský

Dagmar Žišková

KRÁLOVA LEHOTA, obecný časopis. Vydáva Obec Kráľova Lehota, IČO 00315338. Vychádza

štvrtročne. **Redakčná rada:** Vladimír Kaprini, Jozef Lesák, Mgr. Erika Šteučeková, Dagmar Žišková.

Redaktor: František Bizub, 032 33 Kráľova Lehota 164, tel.: 0907 652406, e-mail: bizubf@mag-net.sk

EV 5080/14. ISSN 1339 - 8032. **Tlač:** REPROservis - DTP štúdio & tlačiareň, Liptovský Mikuláš.

Náklad: 230 kusov. Nepredajné.

Tento časopis je v elektronickej podobe na: www.kralovalehota.sk